

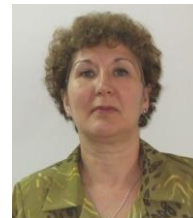
INDICATORI STATISTICI ȘI PERSPECTIVE EDUCAȚIONALE

Dr. ing. Cornelia SPANȚU
Grup Școlar „Nichita Stănescu”,
București

Absolventă a Institutului Politehnic din Iași, Facultatea Tehnologie și Chimia Textilelor, obține titlul de doctor inginer, în anul 1998, pentru specializarea *Tehnologii mecanice textile*. Posedă experiență în activități de cercetare în domeniul textil, cercetare și evaluare biblioscintometrică, informare - documentare, activități didactice. Este autorul a peste 40 lucrări științifice/didactice și comunicări științifice, 3 manuale școlare și 2 brevete de invenții.

Ing. Elena MOLNAR
Institutul Național de Statistică

Este inginer chimist, absolventă a Institutului Politehnic din București, cu experiență în activități de inovare cercetare pentru domeniul pielea încălțăminte. În prezent este consilier principal la Institutul Național de Statistică.

REZUMAT. *Lucrarea își propune o analiză a evoluției industriei textile și a sectorului de învățământ din România folosind sursele de informare oficiale, cu preponderență pe cele statistice. Abordarea educației ca domeniu prioritar și dezvoltarea acestuia, în concordanță cu obiectivele Comisiei Europene, presupune materializarea unor măsuri concrete de îmbunătățire a calității actului educațional bazate pe cunoașterea realistă a mediului de afaceri aferent sectorului industrial.*

Cuvinte cheie: indicatori statistici, producție industrială, indicele productivității muncii pe activități, număr mediu salariați, cifră de afaceri, ierarhizare agenți economici, rată de inserție a absolvenților, integrare profesională.

ABSTRACT. *The present paper is aimed at analyzing the evolution of the textile industry and the education sector in Romania, using the official information sources, especially statistics. Our approach – education as a priority field – and its development according to the European Commission objectives – implies the implementation of precise measures for improving the quality of the education, measures based on the realistic knowledge of the business environment related to the industrial sector.*

Keywords: statistics, industrial output, labor productivity index, medium employment numbers, economic agent ordering, graduates insertion rate, professional integration.

1. INTRODUCERE

Analiza performanțelor și rezultatelor obținute de unitățile economice din industriei textile sau a sectorului de învățământ din România se poate face utilizând **indicatorii statistici**. Aceștia pot fi preluați direct din publicațiile de specialitate ale Institutul Național de Statistică editate periodic sau din documente oficiale elaborate cu scopuri bine precizate.

Orientarea sectorului de învățământ, în beneficiul sectorului industrial, cu deosebire, sau al societății, în general, se poate face plecând de la o abordare particularizată a indicatorilor publicați.

O analiză a evoluției sectorului textile – pielărie, pe baza indicatorilor statistici se oprește la nivelul anilor 2005-2006. Pentru compararea unor indici obținuți din raportări lunare, se pot identifica și informații actualizate, la nivelul anilor 2007-2008.

Analiza sectorului de învățământ este mai complexă. Importanța deosebită a educației este recunoscută de Guvern și așezată în structura Programului de guvernare între domeniile prioritare ale politicii sale. Educația urmează, ca abordare și importanță, după „integrarea europeană” și „mediul de afaceri”, materializată în măsuri concrete de îmbunătățire a calității actului educațional.

Se știe că reforma, în domeniul educației, s-a desfășurat cu precădere în câteva direcții importante: creșterea calității învățământului preuniversitar concomitent cu asigurarea unei accesibilități sporite a tuturor cetățenilor țării la acesta, creșterea responsabilității educaționale la nivelul autorităților publice centrale și locale, consolidarea parteneriatului unităților de învățământ cu mediul social și economic, promovarea și valorificarea diversității culturale în educație.

Tranziția de la școală la viața activă și integrarea în muncă a tinerilor reprezintă, însă, o problemă esențială. Aceasta are un puternic impact economic și social și ar

trebui să fie în același timp și un important etalon al eficienței externe a sistemului de educație.

Oficial, se recunoaște lipsa unor sisteme de monitorizare a absolvenților diferitelor niveluri de educație. De asemenea, se recunoaște oficial că ratele scăzute de inserție ale absolvenților diverselor forme de educație și formare profesională inițială au repercursiuni importante asupra motivației pentru participarea la învățare pe parcursul întregii vieții și, implicit, asupra dezvoltării capitalului uman. Integrarea profesională a tinerilor rămâne o problemă doar mediatizată, în absența implicării efective a factorilor responsabili și a partenerilor sociali – patronate, sindicate, ONG-uri etc.

2. INDICATORI STATISTICI ȘI PERSPECTIVE DE EVOLUȚIE

Institutul Național de Statistică - INS - elaborează în mod regulat lucrări de specialitate utile informării celor interesați, pentru elaborarea de politici, rapoarte sau strategii manageriale. Analiza evoluției sectorului textile – pielărie prin indicatori statistici se poate face folosind datele privind rezultatele și performanțele întreprinderilor pentru perioada anilor 2005-2006.

Se pot explora informații din publicațiile de specialitate ale INS privind: *producția industrială, indicele producției industriale, indicele productivității muncii pe activități, numărul salariaților, cifra de afaceri, sau ierarhizarea agenților economici*. Compararea indicilor producției industriale pe activități, prin raportare lunară, este posibilă și pe anii 2007-2008.

Indicele producției industriale este un indice de tip Laspeyres, având ca an de referință anul 2000.

Poate fi prezentată situația comparativă a indicelui producției industriale pe activități CAEN. În luna ianuarie 2008 producția industrială își menține trendul de creștere față de luna ianuarie 2007. În industria prelucrătoare creșteri importante sau înregistrat în alte ramuri decât cele ale industriei ușoare (produse din tutun, mijloace de transport rutier, fabricarea lemnului și a produselor din lemn sau fabricarea cauciucului și a maselor plastice). În industria textilă și a produselor textile cât și în industria pielăriei, a produselor din piele, sunt înregistrate scăderi. În luna ianuarie 2008 industria textilă și a produselor textile are un indice de 96,8 și industria pielăriei și a pro-

puselor din piele de 90,9. În industria alimentară, a băuturilor și a tutunului indicele rămâne la cote ridicate 110,7. Este o dovadă că produsele alimentare românești sunt apreciate. Hainele *ecologice* românești se pare că sunt apreciate din ce în ce mai puțin. Nici la export nu mai sunt atât de atractive ca până acum datorită noilor reglementări privind salariul minim pe economie care ridică semnificativ costurile de producție.

Dacă analizăm activitățile sectorului TCI - pe diviziuni (fig. 1), pentru luna ianuarie în anii 2008/2007, comparativ cu 2005/2004, constatăm anumite scăderi de la an la an.

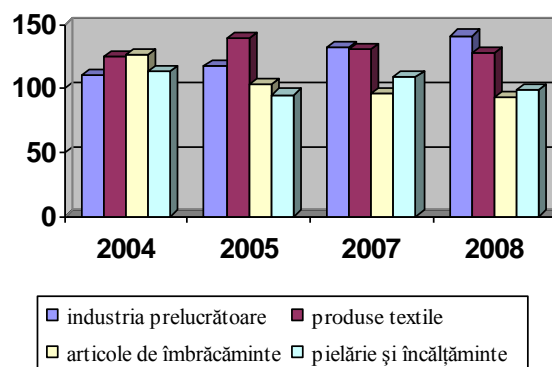

Fig. 1. Indicii producției industriale – diviziuni.

În sectorul textile – pielărie sunt așteptate schimbări importante, strategice sau organizatorice, investiții, îmbunătățiri creative sau implementarea activităților de inovare.

Fabricile sunt în căutarea unor activități mai eficiente decât până acum. Dezvoltarea lor depinde, oricum, și de cultivarea gustului consumatorului, de conștientizarea efectului calității produsului asupra beneficiarului.

În tabelul 1 este prezentată **producția industrială pe activități**, în perioada 2001 – 2006, pentru activitățile de bază ale sectorului textile, confecții, pielărie și încălțăminte față de industrie prelucrătoare și total industrie.

Producția industrială reprezintă valoarea produselor finite fabricate, livrate sau destinate livrării, a semifabricatelor livrate din producția proprie, a prelucrării materiilor prime și a materialelor clienților, a lucrărilor/serviciilor cu caracter industrial prestate terților precum și a diferenței de stoc de produse finite, semifabricate din producția neterminată.

Gruparea s-a realizat după activitatea omogenă, indiferent de activitatea principală a întreprinderii.

Tabelul 1. Producția industrială pe activități [milioane lei, prețuri curente]

Perioada - an	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Total industrie	96644,5	128642,6	157836,3	186831,6	211081,9	247373,1
Industria prelucrătoare	76993,9	100157,9	123512,4	148312,0	170129,7	199286,8
Produse textile	2013,2	2522,7	3416,1	4248,2	4391,5	3876,6
Articole de îmbrăcăminte	3484,8	5516,9	6652,9	7442,5	6851,8	7405,3
Pielărie, încălțăminte	1350,7	2078,0	2691,4	3302,8	3200,4	3668,4

INDICATORI STATISTICI ȘI PERSPECTIVE EDUCAȚIONALE

Tabelul 2. Producția principalelor produse industriale

Produse textile	U.M./ M.U.	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Fire din bumbac și tip bumbac	mii tone	31	32	31	32	28	29
Fire din lână și tip lână	mii tone	12	22	23	24	22	24
Fire groase din in, cânepă și tip in	mii tone	4	3	3	4	2	2
Fire subțiri din in, cânepă și tip in	mii tone	-	-	-	-	-	-
Țesături	mil. m ²	213	219	228	246	151	154
din bumbac	mil. m ²	159	170	177	201	112	114
din lână	mil. m ²	18	14	12	12	15	18
din in, cânepă și iută	mil. m ²	4	4	4	2	1	1
din care: țesături subțiri	mil. m ²	2	2	2	1	1	-
țesături din mătase	mil. m ²	32	31	35	31	23	21
<i>Textile neșesute</i>	<i>mil. m²</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>15</i>	<i>14</i>	<i>18</i>	<i>16</i>
Tricotaje	mil. buc.	48	59	53	52	47	39
din fire de bumbac	mil. buc.	6	8	6	6	5	4
din fire de lână	mil. buc.	25	29	29	29	25	23
din fire de mătase	mil. buc.	17	22	18	17	17	12
<i>Ciorapi</i>	<i>mil. per.</i>	<i>150</i>	<i>195</i>	<i>157</i>	<i>258</i>	<i>241</i>	<i>240</i>
<i>Confecții textile</i>	<i>mil. lei</i>	<i>8033</i>	<i>10065</i>	<i>13821</i>	<i>15398</i>	<i>14420</i>	<i>13516</i>
<i>Încălțăminte</i>	<i>mil. per.</i>	<i>67</i>	<i>74</i>	<i>80</i>	<i>75</i>	<i>72</i>	<i>69</i>
din care: cu fețe din piele	mil. per.	48	57	66	61	59	59
din cauciuc și materiale plastice	mil. per.	5	4	4	4	4	4

Tabelul 3. Indicii productivității muncii pe un salariat, pe activități la nivel de diviziune CAEN [%]

Perioada - an	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Total industrie	<i>106,7</i>	<i>112,0</i>	<i>118,2</i>	<i>131,9</i>	<i>140,1</i>	<i>154,0</i>
Industrie prelucrătoare	107,8	114,4	119,4	134,7	144,5	157,7
Produse textile	97,2	107,8	163,7	183,8	190,3	170,4
Articole de îmbrăcăminte	105,6	105,6	106,7	110,3	100,5	96,2
Pielărie, încălțăminte	91,3	92,1	94,3	93,9	89,2	89,9

Deși valoric producția industrială pentru sectorul textile-pielărie-încălțăminte, prezintă o creștere ușoară, producția fizică are tendință de scădere.

Pentru o mai clară vizualizare, s-a urmărit **producția fizică**, tabelul 2, estimare cantitativă, perioada 2001 – 2006. Volumul produselor fabricate, de la un an la altul, se menține la valori mici, relativ apropiate de la an la an.

În anul 2004 față de anul 2001, valorile prezintă un maxim la anumite categorii de produse: fire, țesături și confecții textile. Din anul 2005 cifrele sunt în scădere la toate categoriile de produse.

Indicele productivității muncii pe activități se calculează prin raportarea indicilor producției industriale la indicii numărului mediu de salariați pentru operatorii economici cu activitate industrială.

Indicii productivității muncii, pe un salariat, pe activități ale industriei la nivel de diviziune CAEN este prezentat în tabelul 3. Am analizat ritmul de creștere al indicelui productivitatea muncii.

Acest indice determinat pentru industria prelucrătoare este apropiat de cel ale industriei pe total (57,7) față de (54,0).

La produsele textile se constată o creștere accentuată a ritmului de creștere în perioada 2001-2004, de la (-2,8) la 83,8. Aceasta atinge un maxim, în anul 2005, (90,3) având o tendință descrescătoare (70,4) în anul 2006. La articole îmbrăcăminte, în anul 2006, valorile sunt (-3,8) iar la articole pielărie, încălțăminte valorile sunt și mai mici (-10,1), ceea ce ne conduce la concluzia că investițiile nu au fost absorbite în aceste sectoare.

Ierarhizarea întreprinderilor se realizează, din punct de vedere statistic, urmărind *cifra de afaceri*. În tabelul 4 este prezentat *gradul de concentrare al întreprinderilor*, pentru 9 grupe de întreprinderi organizate în funcție de categoriile de produse realizate. Situația se referă la anul 2005, privind numărul de întreprinderi producătoare pe grupă, *numărul mediu de salariați și cifra de afaceri*.

Cifra de afaceri reprezintă veniturile totale înregistrate de către întreprindere în perioada de referință atât din activitatea principală cât și cele rezultate din activitățile secundare exercitate de acestea. Nu include TVA și veniturile din vânzarea sau transferul mijloacelor fixe.

Tabelul 4. Situație privind rezultatele și performanțele întreprinderilor – gradul de concentrare, anul 2005

Tipul întreprinderii	Număr întreprinderi	Număr mediu salariați	Cifra de afaceri (lei)
Pregătirea firelor și filarea în fire	124	8117	711949792
Producerea de țesături	185	13641	612740911
Finisarea materialelor textile	102	5570	286880413
Fabricarea de fibre sintetice și artificiale	19	3689	2552591672
Fabricarea confecțiilor	1097	14255	507438534
Alte articole textile	380	7414	332012524
Metraje prin tricotare, cașerare	32	789	30439205
Articole tricotate	573	28558	876743818
Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte aranjare și vopsire blănuri	5849	286214	7165367507
TOTAL	8361	353992	13076164376

Din publicațiile INS se poate extrage lista celor mai performante întreprinderi și ierarhizarea acestora după cifra de afaceri și domeniul produselor realizate.

Renumele vechi al unor întreprinderi textile s-a păstrat. La multe, însă, va trebui repus în evidență *prin rezultate și performanțe, prin retehnologizare și inovare.*

Indicatorul **numărul de salariați** respectiv categoriile profesionale ale angajaților ar fi interesant de analizat în corespondență cu numărul tinerilor absolvenți angajați, integrați în sectorul de producție. Din documentele statistice se poate extrage numărul mediu de salariați pe grupe mari: total, din care muncitori – tabelul 5, absolvenții pe niveluri de educație, tabelul 6, sau personalul angajat în activități de cercetare – dezvoltare, tabelul 7.

Datele statistice nu permit o evidențiere a absolvenților pe nivelurile de educație și tip de calificare. Absolvenții de

liceu, categoria „tehnician” nu este urmărită statistic. Se presupune, probabil că această categorie continuă studiile în învățământul universitar. Se poate urmări evoluția personalului, a numărului de muncitori sau cercetători pe tipuri de activități dar nu se pot identifica nici la această categorie tinerii absolvenți angajați, integrați în sectorul de cercetare.

Se constată o oarecare stabilitate numerică a personalului muncitor, pentru anii 2001-2003, în ușoară scădere până în 2006. Celelalte categorii de personal, reflectate prin diferență se mențin aproape constant între 50 și 55 mii persoane. Din analiza numărului de *cercetători*, tehnicieni, personal auxiliar din totalul salariaților C-D, prezentat comparativ pe anii 2002 – 2006, se remarcă o creștere de la 308 la 389 a personalului din C-D, în categoria cercetătorilor și o scădere la jumătate a personalului auxiliar.

Tabelul 5. Numărul mediu de salariați [mii persoane]

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
TOTAL INDUSTRIE	1901	1891	1848	1741	1672	1632
<i>TOTAL industrie prelucrătoare</i>	<i>1590</i>	<i>1594</i>	<i>1581</i>	<i>1491</i>	<i>1425</i>	<i>1409</i>
Produse textile	98	91	84	78	67	65
Articole de îmbrăcăminte	290	302	303	281	259	247
Pielărie și încălțăminte	98	101	102	100	93	94
<i>Total activități textile, piele</i>	<i>486</i>	<i>494</i>	<i>489</i>	<i>459</i>	<i>419</i>	<i>406</i>

din care muncitori:

TOTAL INDUSTRIE	1582	1558	1493	1415	1339	1307
<i>TOTAL industrie prelucrătoare</i>	<i>1332</i>	<i>1322</i>	<i>1284</i>	<i>1222</i>	<i>1151</i>	<i>1140</i>
Produse textile	87	80	72	68	57	54
Articole de îmbrăcăminte	261	267	265	247	227	218
Pielărie și încălțăminte	89	92	90	90	80	83
<i>Total activități textile, piele</i>	<i>437</i>	<i>439</i>	<i>437</i>	<i>405</i>	<i>364</i>	<i>355</i>

Tabelul 6. Numărul de absolvenți pe niveluri de educație (invățământ de zi, seral, cu frecvență redusă și deschis la distanță)

Anul școlar	2001/2002	2002/2003	2003/2004	2004/2005	2005/2006
Invățământ profesional și de ucenici	67993	83294	77762	152875	150187
din care industrie ușoară:	4160	5621	5856	19422	18212
Invățământ postliceal și de maiștri	28456	25337	22636	18530	15899
din care: invățământ de maiștri	2616	2629	2260	1868	1251
Invățământ superior	93467	103402	110533	108475	112244

Tabelul 7. Salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare din sectorul întreprinderi, pe activități și după ocupație

Categoriile de salariați în domeniul produse textile, articole de îmbrăcăminte, pielărie și încălțăminte	2002	2005	2006
Salariați C+D			
Total întreprinderi	18399	16157	13761
Domeniul produse textile, articole de îmbrăcăminte, pielărie și încălțăminte	308	308	389
Cercetători			
Total întreprinderi	10673	10319	7708
Domeniul produse textile, articole de îmbrăcăminte, pielărie și încălțăminte	86	93	138
Tehnicieni			
Total întreprinderi	3628	2548	2289
Domeniul produse textile articole de îmbrăcăminte, pielărie și încălțăminte	63	42	48
Personal auxiliar			
Total întreprinderi	4098	3290	3764
Domeniul produse textile, articole de îmbrăcăminte, pielărie și încălțăminte	159	88	63

Structura personalului și modul de integrare al absolvenților de învățământ preuniversitar sau universitar rămâne în grija sectorului învățământ. În acest moment există doar o metodologie elaborată în cadrul programului PHARE care are în vedere evaluarea inserției profesionale a absolvenților ȘAM în perspectivă. Aceasta se va concretiza cu deosebire pe absolvenții de pe ruta lungă de liceu și ȘAM.

Abordarea educației ca domeniu prioritar de politică, în concordanță cu obiectivele Comisiei Europene, stabilite ca urmare a Strategiei Lisabona impune urmărirea unor indicatori specifici sectorului educațional: *rata de inserție a absolvenților diferitelor niveluri de educație și formare profesională, rata brută de cuprindere școlară, rata de părăsire timpurie a sistemului de educație, rata abandonului școlar, rata de tranziție, rata de absolvire a învățământului liceal și tehnic, profesional, indicatori privind costurile educației, rezultatele elevilor la bacalaureat.*

Indicatorul **rata de inserție a absolvenților** diferitelor niveluri de educație și formare profesională pe piața muncii exprimă proporția absolvenților diferitelor niveluri de învățământ care și-au găsit un loc de muncă după un an de la terminarea studiilor.

Acest indicator are în vedere evaluarea eficienței externe a sistemului de educație și gradul de adaptare a acestuia la nevoile pieței forței de muncă. Calculat pe niveluri de educație acest indicator permite identificarea cererii pe piața forței de muncă pentru un anumit nivel de instruire.

Integrarea profesională este din ce în ce mai redusă pentru tinerii cu nivel redus de educație (ISCED 0-2), în cazul nostru a lucrătorilor în sectorul textil nivel 1. Se știe ca România va trebui să se adapteze la cerințele societății cunoașterii în care tinerii slab calificați din punct de vedere profesional riscă să fie marginalizați. Se știe de asemenea că ratele scăzute de inserție ale absolvenților diverselor forme de educație și formare profesională inițială au repercursiuni importante asupra motivației pentru participarea la învățare pe parcursul întregii vieți și, implicit, asupra dezvoltării capitalului uman. O problemă majoră a învățământului tehnic profesional, domeniul textil o reprezintă marginalizarea datorată câștigurilor salariale. Lipsa

de motivație în plan material influențează decisiv posibilitatea de antrenare a tinerilor pentru identificarea de soluții inovatoare pe care să le poată propune producătorilor pentru a-i sprijini în respectarea, păstrarea, dezvoltare sectorului textil – sector de tradiție în România.

Elevii noștri știu, deja, că tehnologiile și dotările tehnice din întreprinderi sunt perimate, că nivelul calitativ al produselor se asigură cu niște eforturi de muncă fizică exagerate, că 12 ore lucrate pe zi sunt și acum plătite ca 8 ore. Unii dintre ei, care au ajuns să viziteze - cu greu - câteva întreprinderi textile, care au rezistat câteva ore sau câteva zile într-o fabrică, au sesizat cu ușurință condițiile vitrege de lucru, climatul specific secțiilor, nivelul noxelor sau al zgomotului.

Urmărind cifrele maxime ale **câștigurilor salariale** pe anul 2006, tabelul 8, situate între 514 – 578 lei, în sectorul textil, noi știm că absolvenții noștri vor putea fi convinși, cu greu să se orienteze către acest domeniu. În ceea ce privește învățarea pe tot parcursul vieții, suntem tentați să ne reorientăm cu toții către alte ... sectoare.

Dacă pentru total industrie creșterea salarială din anul 2006 față de 2004 este de la 600 la 825, cu 225 lei, în sectorul textile este doar cu 122 sau doar 94 lei la producția de confecții (fig. 2).

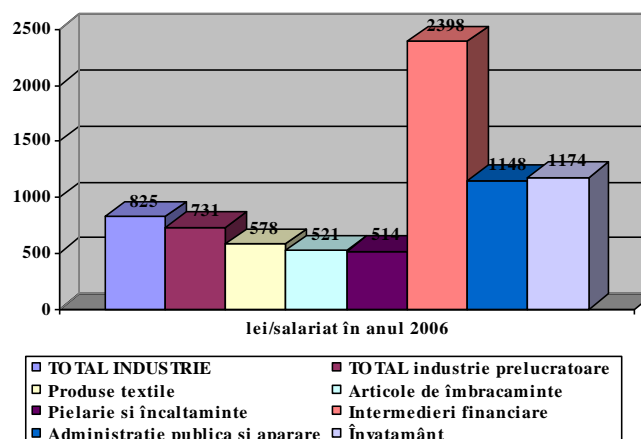

Fig. 2. Câștiguri salariale pe activități.

Tabelul 8. Câștigul salarial nominal mediu NET lunar, pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune CAEN, total salariați

Activitate (secțiune CAEN)	[Lei/salariat]					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Total industrie	312	384	487	600	735	825
<i>Total industrie prelucrătoare</i>	274	339	436	544	653	731
Produse textile	211	263	356	456	523	578
Articole de îmbrăcăminte	193	232	324	427	490	521
Pielărie și încălțăminte	187	231	328	405	484	514
Intermedieri financiare						2398
Administrație publică și apărare						1148
Învățământ						1174

Creșterile salariale, din ultimul an 2006, în sectorul textil, sunt cu cca. 30% mai mici decât creșterile salariale din industrie: 600 lei, brut, față de 945 lei. Salariul mediu al unui salariat din industria textilă este jumătate din salariul unui angajat din administrația publică, învățământ sau apărare și de 4 ori mai mic față de al unui angajat din sectorul intermediilor financiare. Posibil ca munca să fie mai... ușoară.

3. STRATEGII EDUCAȚIONALE

Prioritățile de intervenție și dezvoltare de politici în sectorul educațional se referă la:

- asigurarea accesului la educație și învățare pe tot parcursul vieții;
- extinderea învățării la toate domeniile vieții;
- dezvoltarea competențelor adecvate pentru o economie și o societate a cunoașterii;
- dezvoltarea capacității instituționale privind învățarea permanentă;
- asigurarea calității.

Ca urmare a procesului de consultare a tuturor actorilor interesați, este de așteptat ca aceste priorități să comporte unele modificări în perioada imediat următoare.

Prevederile înscrise în strategiile naționale sunt axate pe direcțiile de acțiune prezentate în cele ce urmează:

- **Asigurarea accesului la educație și învățare pe tot parcursul vieții:**
 - aplicarea strategiei naționale privind educația timpurie;
 - includerea dimensiunii „educație și formare” în programele naționale pentru vârstnici;
 - încurajarea reintegrării în educația formală a persoanelor care au părăsit timpuriu școala (programe de tip „șansa a doua”, promovarea învățării în context informal; dezvoltarea de programe educaționale bazate pe un curriculum alternativ pentru „zonele de educație prioritară”; crearea unor centre comunitare de învățare permanentă la nivel local);
 - înlăturarea obstacolelor de participare la formare continuă a adulților angajați, a celor cu calificare scăzută, persoane din zone izolate, persoane în vârstă, persoane cu handicap;
 - identificarea, evaluarea și certificarea competențelor obținute în contexte nonformale și informale în vederea

asigurării mobilității „verticale” și „orizontale” a forței de muncă.

- **Extinderea învățării la toate domeniile vieții:**
 - stimularea participării la formarea profesională continuă prin măsuri la nivel instituțional și individual;
 - consolidarea rolului educativ al familiei;
 - consolidarea rolului educațional și formativ al deținătorilor de valori culturale (operatori culturali sau comunități culturale);
 - stimularea rolului educativ și formativ al mass media;
 - promovarea educației civice și pentru cetățenie activă, democratică, prin învățare în context formal, nonformal și informal.
 - **Dezvoltarea competențelor privind existența într-o economie și o societate a cunoașterii:**
 - creșterea calității educației de bază cu accent pe competențele cheie și tic în vederea integrării în „economia digitală”; promovarea învățării a cel puțin două limbi străine;
 - dezvoltarea sistemelor de informare, orientare și consiliere pentru învățare permanentă;
 - stimularea învățării electronice „e-learning” – inclusiv recunoașterea competențelor dobândite astfel;
 - consolidarea dimensiunii educative și formative a programelor naționale pentru grupurile, comunitățile și grupurile dezavantajate, vulnerabile sau „în situație de risc”.
 - **Dezvoltarea capacității instituționale privind învățarea permanentă:**
 - dezvoltarea sistemelor de asigurare și management al calității în domeniul învățării permanente;
 - creșterea calității pregătirii cadrelor didactice și a formatorilor din perspectiva învățării permanente și din toate situațiile de viață;
 - identificarea și dezvoltarea rețelelor de învățare – naționale, regionale, locale;
 - consolidarea capacității instituționale a partenerilor sociali – patronate și sindicate – pentru inițierea și participarea la programele naționale de învățare permanentă.
- Programele moderne de educație și formare profesională (Phare TVET) susținute prin resurse adecvate sunt concepute pentru a oferi beneficiarilor experiența și competențele relevante pentru o economie modernă dar și calificări recunoscute la nivel internațional. Sistemul TVET din școli nu va fi accesibil doar pentru elevi. Noile

oportunități de calificare se vor dezvolta în colaborare cu partenerii sociali, corespunzător nevoilor locale, ale nevoilor prezente și viitoare ale economiei românești. Programele de pregătire, curriculumul-ului școlar trebuie să se facă împreună cu cei ce vor fi implicați activ și în acreditarea calificărilor, în asigurarea experienței practice a elevilor, la locul de muncă. Avantajele vor fi pentru ambele părți. Chiar dacă sistemul TVET se concentrează în mod ferm pe nevoile de pe piața muncii, acesta se va dovedi eficient dacă se va putea adresa nevoilor individuale ale elevului, cu scopul de a maximiza potențialul fiecăruia, de a facilita o cultură de tipul învățare pe tot parcursul vieții și de a le permite gestionarea la nivel personal, consecințele schimbărilor economice.

Noile calificări profesionale se bazează pe unități de competență, demonstrarea competenței specificate reprezentând baza certificării. Incluziunea unor seturi de competențe transferabile în scopul sprijinirii forței de muncă și integrării sociale asigură înzestrarea absolvenților cu competențe apreciate și cerute de angajatori din întreaga lume. Printre acestea foarte importante sunt: utilizarea calculatorului și prelucrarea informației, comunicarea într-o limbă străină, dezvoltarea personală în scopul obținerii performanței, organizarea locului de muncă, pregătirea pentru integrarea la locul de muncă, satisfacerea cerințelor clienților, asigurarea calității, educația antreprenorială.

Este de presupus ca sectorul textile – pielărie va putea beneficia de toate aceste oportunități oferite de cadrul educațional actual.

4. CONCLUZII

- Sectorul textile-pielărie trece printr-o perioadă de criză care necesită schimbări importante, strategice și organizatorice;

- Unitățile industriale sunt interesate de atragerea unor investiții dar și de introducerea unor îmbunătățiri creative sau implementarea activităților de inovare;

- Unitățile industriale sunt în căutarea unor activități mai eficiente decât până acum, dezvoltarea lor fiind dependentă și de cultivarea gustului consumatorului, de conștientizarea efectului calității produsului asupra beneficiarului. Acestea se pot îmbunătăți și prin contribuția școlii.

- România trebuie să se adapteze la cerințele societății cunoașterii în care tinerii slab calificați din punct de vedere profesional riscă să fie marginalizați.

- Problema majoră a învățământului tehnic profesional, domeniul textil o reprezintă marginalizarea datorată câștigurilor salariale.

- Modul de concepere și susținere financiară a programelor moderne de educație pot oferi beneficiarilor experiența și competențele relevante pentru o economie modernă dar și calificări recunoscute la nivel internațional.

- Pentru creșterea ratei de inserție a absolvenților în activitățile industriale trebuie ca programele de pregătire, curriculumul-ului școlar să se facă împreună cu cei ce vor fi implicați activ în acreditarea calificărilor, în asigurarea experienței practice a elevilor la locul de muncă.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Anuarul Statistic al României, 2007, Institutul Național de Statistică;
- [2] Buletin statistic de industrie nr. 2, 2008, Institutul Național de Statistică;
- [3] Rezultatele și performanțele întreprinderilor din industrie și construcții, 2007, Institutul Național de Statistică;
- [4] Raport M. Ed. C. T. - Starea învățământului din România, 2007;
- [5] Buletin informativ național TVET – Educație și formare profesională, 2010;
- [6] Educația globală – repere metodologice, www.nscentre.coe.